

ПРОТОКОЛ

София, 16.02.2017 г.

от Обществено обсъждане

на проект на Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия

Днес, 16.02.2017 г. от 10:02 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Ремзи Осман, Владко Владимиров и Евгения Харитоновна, и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – и.д. началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-3/13.02.2017 г. като заинтересовани лица бяха поканени „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, НЕК ЕАД, ЕСО ЕАД, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, „Енерго-Про Мрежи“ АД, „Енерго-Про Продажби“ АД, „ЕРП Златни пясъци“ АД, „ЕСП Златни пясъци“ ООД, Министерство на енергетиката, Омбудсман на Република България, Българска ветроенергийна асоциация, Българска фотоволтаична асоциация, Българска соларна асоциация, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Асоциацията на производителите на екологична енергия, Асоциация на търговците на електроенергия в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Българска браншова камара на енергетиците.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Венцислав Марков – ръководител управление в „НЕК“ ЕАД;
- г-жа Зорница Генова – директор на дирекция „Регулация“ в „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД;
- г-н Гочо Чемширов – заместник-председател на СД на „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД;

- г-жа Илина Стефанова – ръководител „Регулация“ в „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД;
- г-н Пламен Стефанов – председател на УС на „Енерго-Про Мрежи“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД;
- г-жа Деспина Антова – главен експерт към Омбудсман на Република България;
- г-жа Габриела Тодорова - Българска ветроенергийна асоциация;
- г-н Антон Желев – член на УС на Българска соларна асоциация;
- г-н Кремен Георгиев – член на УС на Асоциация на топлофикационните дружества в България;
- г-н Ивелин Желязков – директор на Асоциация на индустриалния капитал в България.

„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „ЕСО“ ЕАД, „ЕРП Златни пясъци“ АД, „ЕСП Златни пясъци“ ООД, Министерство на енергетиката, Българска фотоволтаична асоциация, Асоциацията на производителите на екологична енергия, Асоциация на търговците на електроенергия в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Българска браншова камара на енергетиците не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Огнян Винаров – Граждански контрол;
- г-н Макари Новев – доайен в енергетиката;
- г-н Чавдар Янев – гражданин;
- г-н Георги Христов – Гражданско движение ДНЕС;
- г-н Владимир Игнатов – „Гранитоид“ АД;
- г-н Иван Петков – управител на етажна собственост.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

На интернет страницата на Комисията е публикуван проект на Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия, изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Ивайло Александров, Милен Трифонов, Цветанка Камбурова, Юлиан Стоянов, Радостина Методиева, Радослав Райков.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри общественото обсъждане и даде думата за изказвания.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Списъкът е достатъчно дълъг, поради което се обръщам към всички Вас да бъдете кратки в своето изказване, да отбележите най-важните моменти в своето становище, възражения или предложения. Напомням, че имате двуседмичен срок, в който можете да представите писмени становища към Комисията, които да бъдат разгледани от работната група и отразени по определен начин в крайното решение, което ще бъде гласувано от Комисията.

В. Марков – „НЕК“ ЕАД:

В „НЕК“ ЕАД се запознахме с проекта за Наредба. Тя с минимални изменения повтаря действащата Наредба към момента. Нямаме съществени възражения. В двуседмичния срок ще представим нашето становище.

З. Генова – „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД:

В ЧЕЗ се запознахме с проекта на Наредбата, така както е публикуван. Считаме, че проектът урежда отношенията такива, каквито се те в практиката. Имаме няколко общи бележки и други, които са по конкретни текстове.

Първо, считаме, че липсва текст, който да урежда отношенията за периода от 16 декември, когато беше публикувано решението на ВАС, до датата, в която ще бъде приета Наредбата. Отбелязваме, че има предвидени в текстовете много методики, които да бъдат приети от Комисията, без да са определени никакви срокове за това, дори и индикативни. Не намерихме текстове, които да описват конкретно приложимостта на общия подход, така както той се излага в ценовите решения.

По-конкретно ще се спра само на няколко основни промени, а детайлно писмено становище ще дадем в 14-дневния срок. На първо място отбелязваме, че съгласно чл. 2, ал. 1, т. 4 крайният снабдител е предвидено да продължава да снабдява и стопанските клиенти на ниско напрежение. Това е нещо, което бихме искали да се уточни така ли остава в практиката, с оглед пълната либерализация на пазара, която се обсъжда. По отношение на компонентата за надценката за дейността снабдяване на крайните снабдители, това е в чл. 10, ал. 4, бихме искали да се предвиди по-висок максимален размер на тази надценка, той като настоящите 3% не покриват действителните оперативни разходи на крайните снабдители. Бихме искали в чл. 11, ал. 2, т. 8 да се предвиди възможност да се признава определен процент от несъбираемите вземания на дружествата. По отношение на главата за нови присъединявания, основното ни предложение, че терминът „присъединена мощност“ бихме искали да се замени с „предоставена мощност“. Конкретни промени и допълнения ще представим с мотиви към тях в писменото си становище. По отношение на глава III, за изменението на цените, смятаме, че е необходимо да се уточни в чл. 38, ал. 3, т. 1 – кой точно инфлационен индекс и за кой период ще се използва. По отношение на чл. 38, ал. 5, предлагаме да отпадне същата, доколкото основните параметри и ценови параметри се определят в началото на регулаторен период и смятаме, че корекциите в тях с предвидените корекционни индекси трябва да се извършва само в рамките на текущ регулаторен период, а не в началото на нов. Смятаме, че чл. 55, ал. 3 създава неравнопоставеност между операторите на разпределителните и на преносни мрежи.

Детайлни писмени бележки ще представим в срок.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Генова, както разбирам, Вие почти сте си приготвили становището. Очакваме да го депозирате. Колкото по-рано, толкова по-добре за работната група, да може да разгледа предложенията задълбочено.

Г. Чемширов – „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД:

Ще дам думата на И. Стефанова.

И. Стефанова – „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД:

Ще взема отношение от името на цялата група ЕВН. Ще припомня, че споровете и дискусиите по Наредбата далеч надхвърлят сегашния състав на регулатора. Те започнаха

преди няколко години и считаме, че тази Наредба е един от основните и най-важни документи, регулиращи работата в сектора, и даващи възможност да бъде осигурен баланс и устойчивост в рамките на енергийния пазар в България. След окончателната отмяна на текстовете от ВАС, Наредбата, естествено, беше върната отново в Комисията. Беше приета от Държавната комисия, но считаме, че настоящият състав на Комисията, който доказва нееднократно своята експертиза и независимост, има шанс да изправи грешки, които бяха допуснати в миналото. Надяваме се, че този шанс няма да бъде изпуснат.

Това, което обаче виждаме в проекта, който е изнесен за обществена дискусия днес, със съжаление отбелязваме, че е подхвърлено доста формално и голяма част от грешките, които бяха допуснати в рамките на предходните състави, отново се повтарят. Ще дадем детайлни писмени бележки относно нещата, които считаме, че имат място за подобрене и дискусия. Съвсем накратко ще маркирам текстовете, които касаят начина на изчисляване и заплащане на реактивната енергия, признатите разходи на крайните снабдители, изчисляването на признатите от Комисията разходи. Считаме, че в последните години пазарът претърпя значителни промени, основно касаещи новите задължения на крайните снабдители и на мрежовите оператори, изкупуването на електрическата енергия. Считаме, че тези промени трябва да бъдат отнесени в признаването на разходите на енергийните предприятия, които са им наложени както от пазарната рамка, така и от други закони, например ЗЗП. Текстовете, които виждаме, по никакъв начин не показват, че са взели под внимание тези новонастъпили промени и промените в пазарния дял на крайния снабдител. Нашето послание към Вас е да ни дадете шанс за една по-задълбочена и експертна дискусия с Комисията, в която да представим нашите предложения и да дадем обосновка. Считаме, че сегашният състав има възможност да направи това нещо и ние разчитаме на това.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

За да не се удължи срокът на правен вакуум, след отмяната на Наредбата от страна на съда, работната група предложи изменение, преди всичко да се съобрази с решението на съда. В същото време, ние отчитаме, че е необходима задълбочена дискусия, както казахте, отчитайки мнението на всички дружества, които са обект на ползване на тази Наредба. И това ще се случи, но по-нататъшната липса на правен вакуум създава друг тип затруднение в енергийната система. Затова нашето желание е към момента да отразим решението на съда. И някои други промени са направени, но не толкова големи. Съществените промени предстоят. Ще бъдат направени, наистина, в рамките на една широка обществена дискусия с всички дружества.

П. Стефанов – „Енерго-Про Мрежи“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД:

Запознахме се с проекта на Наредба и ще внесем своето писмено становище. Накратко два от основните моменти в него. На първо място също считаме, че запазването на ограничението от 3% на компонентата, която да покрива разходите на крайния снабдител в условията на либерализиран пазар, вече се явява крайно ограничително и не е достатъчно да покрива разходите на крайните снабдители. Считаме, че следва да се помисли за промяната на този размер. На второ място бих искал да обърна внимание, че с чл. 11, ал. 1, т. 12 се въвежда нова финансова тежест за дружествата крайни снабдители и операторите на разпределителни мрежи. Тази разпоредба предвижда да не се включват в признатите разходи съдебни разходи за събиране на вземания. Бих искал да напомня, че дружествата крайни снабдители и операторите на разпределителната мрежа събират приходите на цялата енергийна система и заплащат 100% разходите, независимо дали са събрали вземанията или не на

НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД. Считаме го за несправедливо, при положение че същият член предвижда да не се признават разходи от загуби от несъбрани вземания, да не се признават и усилията на дружествата да съберат приходите на цялата енергийна система, включително до НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД. Не на последно място бих искал да благодаря на Комисията за бързата реакция с публикуването на проекта на Наредба след отмяната на решението от съда и действително запълването на правния вакуум, който остана след отмяната ѝ. В същото време искам да обърна внимание, че стои за решаване един друг остър проблем, цената на крадената енергия, която продължава да бъде прекалено ниска. Да апелирам за също така бърза реакция от страна на Комисията и по приемането на измененията в Правила за измерване на количествата електрическа енергия, които да решат и този проблем.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Стефанов. Предполагам, че както останалите дружества, Вие ще депозирате писменото си становище. По отношение на цената на крайната енергия, да, действително Комисията работи по новия текст на ПИКЕЕ.

Д. Антова – Омбудсман на Република България:

Запознати сме с проекта на Наредбата. В случай че преценим, ще внесем становище в законоустановения срок.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Преминаваме към г-жа Габриела Годорова, която представлява Българска ветроенергийна асоциация. Напуснала е залата.

А. Желев – Българска соларна асоциация:

Г-н Иванов, аз като латерна ще продължавам да си говоря за малките покривни фотоволтаични централи, които не виждам до този момент да се прави нещо за тях. Ще започна с чл. 23. Цената по чл. 31, ал. 2 от ЗЕВИ, това е точно за тези, които са за собствено потребление, за малките покривни фотоволтаични централи. Тук е записано, че тяхната цена се определя въз основа на прогнозен анализ на ценовите нива на либерализирания пазар. Този текст е просто толкова неразбираем, че аз не знам за какъв период от време се определя тази цена. Динамична ли ще бъде тази цена? Как за собствено потребление ще бъде някаква средна цена, бъдеща на либерализирания пазар? Това е много неясно.

Другата ми забележка е .. по принцип ние винаги сме настоявали, че тази цена..., то е малко по-дълго, така че в писмен вид ще Ви го представим. Чл. 29 – цена за достъп. Г-н Иванов, много пъти сме Ви казвали, обръщам се към Вас и към журналистите. Искам да Ви го кажа, ако искате да си сложите 2-3 kW на покрива централа, която произвежда по-малко, отколкото една печка, Вие ще плащате цена за достъп на ЕСО ЕАД. Това е абсурд. Пълен абсурд да плащате Вие такса достъп на ЕСО ЕАД, затова че ти си си сложил някакъв панел на покрива. Не стига, че плащате тази цена, трябва да плащате всеки месец 5% фонд „Сигурност на електроенергийната система“. Трябва да плащате балансиране. Хората искат да слагат такива панели за собствено потребление. Това ги спира. Спира ги цялата тази бюрокрация. Нека малко да помислим за това да бъде по-малко тази бюрокрация. Има много запитвания на хората. Ние сме честни към тях. Казваме им какво ги чака и те се отказват. Това просто е абсурдно. Не знам. Поне тези, които са присъединени на ниско напрежение, да нямат тази такса достъп да плащат на ЕСО ЕАД, която в момента е 7 – 7,40 лв.

За чл. 37, аз много пъти съм Ви го казвал това нещо, чл. 37 е цената за

присъединяване на енергиен обект по чл. 24. Няма такава методика все още. Ето, ЗЕВИ е приет 2011 г. До този момент аз не знам да има такава методика за марките централи, по каква методика се присъединява.

Една малка забележка за чл. 20. Това е за определяне на цената. Аз не знам защо, и друг път така е ставало, но въпросът, че в чл. 20 е записано, че цената се определя въз основа на информация от официални източници, кои са тези официални източници - никой не знае, и от международен опит. Добре, ние нямаме ли наш, местен опит? Защо не се напише един текст – както и местни браншови организации? Ние какви сме? Защо не ни питате нас, ние да Ви кажем от първа ръка? Труд, работни заплати, внос, транспорт. Едно запитване нищо не Ви пречи и към нас да правите и ние да Ви кажем. Ние винаги сме били честни към цените, които се определят. Международен опит. Ами, ако наистина следваме международния опит, трябва цените да са още по-високи, защото изграждането на такива централи в Западна Европа струва доста по-скъпо, отколкото в Българи, защото тук трудът е много по-евтин.

Другото ще го представим писмено.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Наистина, представете писмено Вашето становище и ще получите в доклада отговор на повдигнатите от Вас въпроси. Само ще Ви кажа, че когато четохте чл. 20, ал. 2, има текст „като се коригират тези стойности в съответствие със специфичните за Р България обстоятелства“.

К. Георгиев – Асоциация на топлофикационните дружества в България:

Аз няма да се разпростирам, защото представлявам доста дружества, на практика всички топлофикационни дружества, с малки изключения, в България. Само ще кажа, че в определения срок имаме вече готовност да внесем писмено нашите мнения и становища по проекта на Наредбата.

И. Желязков – Асоциация на индустриалния капитал в България:

Като изразител на интересите на $\frac{3}{4}$ от икономическите дейности в България, нашата Асоциация е особено заинтересована от този проект на Наредба, още повече че в кръга на заинтересованите лица спадат и на практика всички доставчици на обществени услуги, услуги от общ интерес, които боравят с електрическа енергия. По тази причина ние ще обобщим техните виждания и ще ги представим в писмен вид.

О. Винаров – Граждански контрол:

Моето съмнение и несъгласие е фактът, че няма представители на Българска стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата, КРИБ, КЗП, която и в решението на ВАС, както и в ЗЗП, изрично чл. 52 казва, че след като изготвите Наредба или Общи условия, те се дават за съгласуване с Комисията тя да прецени дали има неправомерни клаузи, които са в ущърб както на гражданите, така и на бизнеса. Федерацията на потребителите – това отсъствие не е приятно и имам следните предложения, тъй като с част от формулите се постарах да се разровя. Както Вие г-н Председател, така и аз съм възпитаник на Техническия университет. Много от тях или не са верни, или са измислени и са научни постижения на Вашата работна група. Може би някои от тях могат да защитят дисертация. И затова, след като Ви увеличиха бюджета, моето предложение е тази Наредба да я изпратите за оценка, за проверка в ТУ и в УНСС. След което резултатите да бъдат изпратени в КЗП. След това ние можем да приемем тази Наредба. Какво има основно, което не виждам, може би някъде не съм го добре прегледал и прочел, но най-същественото, което е политическо, икономическо и

техническо решение, а е скрито и не съществува в тази Наредба. Това е начинът, по който се прави миксът, т.е. средната цена на електрическата енергия. Кой има тези права? Парламентът ли със своите групи, със своите олигарси и със своите бизнесмени там? Кой ще изнася и да бъде в микса най-евтината електрическа енергия от 6% да участва с най-ниската си цена в средната цена, която по тази Наредба се определя, а това е цената на произвежданата електроенергия от АЕЦ Козлодуй. Останалите 94% да се изнасят от фирми, близки на властта или други корумпирани и успели да се докопат до този износ, като съпругата на Георги Кадиев. Ако си спомняте, когато стана тук боят с яйцата, нейният директор се яви в защита на Вашата Комисия. Председател Вие бяхте, г-жа С. Годорова. Значи има някаква сходимост, някаква близост. Този, който определя, на кого да даде баницата да се облагодетелства.

Следващият момент е – появи се информацията за искане на 30% увеличение на природния газ. Това означава увеличение на цената на тока и на топлинната енергия...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Винаров..

О. Винаров – Граждански контрол:

Чуйте ме, Вие не сте монополист.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Винаров, председателят на Комисията ръководи заседанието, не инж. О. Винаров.

О. Винаров – Граждански контрол:

Не може да ме изключвате.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Изключих Ви. Сега искам да чуете това, което ще Ви кажа. То е, че по отношение на природния газ ще има обществено обсъждане, което обаче ще бъде през м. март. Моля Ви, няма нужда сега да говорите и след това да го повторите.

О. Винаров – Граждански контрол:

Ще кажа, 16% участват от определената цена от тези ТЕЦ-ове в микса. Тази тежест и в тези правила, и в тази Наредба, кое-колко да участва, защото 30% участват ВЕИ-тата в микса, защото това е най-важното. В тази Наредба кой да определи този микс, кое производство – големите язовири, с колко процента участват, ТЕЦ Марица Изток 2, двете централи 1 и 3, които най-много тежат на цената. Другото, либерализираният пазар, който вчера излезе, а и тук не е фиксирано. Много лесно се решава. Не милиони да се предвиждат в Министерството на социалното осигуряване за енергийно бедните, а просто като количество да се изчисти за тези (както вчера ги казахте Вие, доц. Иванов, пред телевизията), 1 100 хил. - 1 300 хил., колко обем представлява и какво количество енергия на ниската цена да се запази и да им се даде от Козлодуй. Ето тези неща аз мисля, че трябва да залегнат в Наредбата и да се подходи точно и правилно. Също няколко години предлагам и пак го казвам. Давам пътните разходи на 10 души да отидат до Фелдхайм, вече градовете станаха много повече, където.. понеже се изказаха за ВЕИ-тата, там се откъснаха от енергийната система на Германия, централизираната, каквато е и българската. И тази.. самостоятелен град, която е 20 евро цент/kWh, за 16 евро цент/kWh от фотоволтаици и 10 евро цент/kWh от вятърните генератори и друга на ТЕЦ.. на отопление от отпадъците. И по този начин

имат много по-ниска електроенергия.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Винаров, моля Ви, ако желаете нещо да остане като документ, представете си становището, адресирайте го в рамките на следващите две седмици до Комисията.

М. Новев – доайен в енергетиката:

Две минути реплика, дуплика по отношение на Вас. Скромно се опитахте да ми подхвърлите приказка, когато цитирах Сорос и Отворено общество. Ето Ви документа, който Вие ме репликирахте. И сега е хубаво, тъй като г-жа Тоткова перфектно прави протоколите, да отбележи, че М. Новев задава въпрос - колко сте платили ей за това, да Ви напишат нормативните документи. Ето го така, тук има и диск вътре.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

От кога е това?

М. Новев – доайен в енергетиката:

Кирилов има два екземпляра, един ще Ви го даде. А временно мога да Ви го дам, да го видите.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това е една книжка от 2009 г. Този състав на Комисията е от 02.04.2015 г., така че нищо не сме платили, г-н Новев. Търсете тези, които са платили.

М. Новев – доайен в енергетиката:

Понятието давност е в тези..

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Защото има журналисти е по този начин, както Вие казвате, ще се окаже, че тази Комисия е платила. Бъдете коректен, защото иначе Вие извършвате една манипулация.

М. Новев – доайен в енергетиката:

Аз съм винаги коректен, тъй като аз казах, че има такава версия и Ви я показвам. Втората версия, която съм Ви показал, това са милиардите, които Топлофикацията гърми и....

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Обсъждаме нещо друго.

М. Новев – доайен в енергетиката:

Моля в протокола да бъде отбелязано, тъй като да пиша материали за кошчето, не желая. Трети момент. Дадох Ви Постановление от 2000 г. на г-н И. Костов и Е. Масева, в която много добре го прибрахте, сигурно сте го прочели и няма да го коментирам.

По същество. По отношение на тази част на днешния сбор, приветствам г-жа Маринова, на която й знам табиетите от едно дело от 2003 г. И тогава ние работихме НРЦЕЕ 2004 г. Оттогава досега са около 7 варианта на Наредба. В това число влиза Боев, влиза г-жа С. Тодорова, влиза г-жа Харитонова и т.н. Тези Наредби много пъти сме приказвали, обаче празна Мара тъпан бие. Сега ще Ви спра вниманието на няколко момента. Г-н Иванов, кое е правилото за дадена услуга Вие да прилагате съответния метод за регулиране? С бъркотията, която правите, ни дразните. Защо? Първият метод.

Това е норма на възвръщаемост на капитала и само в една от Наредбите пише – разходи плюс. Това е една бакалница. Харчи, продава, плюс на другия ден ще вдигне цените малко повече. Другите са регулация чрез стимули. Това е lim на горна граница на цените и lim на приходите. Но без да искате Вие вървите в една схема, която се противопоставяте, че тези методи за регулиране имат много интересни моменти. Първият момент е регулаторна база на активите. За да може Вие да гарантирате регулаторна база на активите, трябва да направите една перфектна проверка, в която ЕРП-та, когато правят годишния баланс, който горе-долу съвпада с регулаторния период, в който годишен баланс има инвентаризационен опис. А не както на Вальо Топлото, имаше една голяма кола, ските едва я покриваха отгоре. Той беше я вкарал в РБА. Вие трябва да отидете един път в предприятието и да кажете... А първите Наредби за Устройствения Ви правилник бяха перфектни. Там пишеше – може да влезеш в предприятието по-силно, отколкото НАП, да седнете, да кажете на Иванов да стане от компютъра и Вие да седнете на него. Даже и МВР нямаше тия правомощия. Всичко това си го драскате и си го гласите.

Следващият момент е, когато Вие говорите за стимулите, там има една буква, наречена инфлация, има и една инвестиция. Когато Вие станяхте председател на Комисията, Ви помня много добре. Знаете, че Ви уважавам повече, отколкото Вие мен, защото Вие сте на такова място. В която дискусиия има една забележка, която Вие чрез г-жа Маринова категорично я отразявате. Това е инфлация на НСИ, обаче само за материалите, които са в обсега на тази лицензионна дейност. За такова нещо – аферим.

Другото, ако го погледнем в къс план, това е защо има Закон за потребителите, а тук има Закон да клиентите? Ето тук до Вас има един симпатичен мъж, от който аз съм обвинен, че говоря турски език. Ето, има го в сайта на Макари Новев – говори турски език, в който е отбелязано, че клиент е мющерия, мющерия, който влиза и излиза в магазин.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Приключвайте.

М. Новев – доайен в енергетиката:

Аз за Вас го правя. Аз си го знам, г-н Иванов. Накрая ще Ви кажа нещо. Ще Ви кажа нещо, поради това нека да отбележа, че ме прекъсвате. Аз Ви казах, две минути за обяснения. Касае се за качеството. Вие не спазвате изискванията за качеството на енергиите и едновременно за качеството на услугата. Къде Вие е методиката, нормите, които Вие ги поставяте в тази Наредба? Имате само текстова част. Когато работите със стимулите, трябва да засегнете задължително и качеството. И като Ви гледам сега всички наредби, защото съм бил нещо лица, експертизата ми е 102 стр. Ако Маринова иска, може да я намери по архивите, да Ви я даде - 102 стр. експертиза. В която на г-н Шушулов, светла му памет, му казвам: Г-н Шушулов, изпитвайте ги Вашите нови служители по тази експертиза. И завършвам. В това писание на соросоидите има едно много интересно предложение. Да се съставят пет комисии.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Новев, говорим за нашия доклад, а не за това, което го дадохте като книжка.

М. Новев – доайен в енергетиката:

Тук има много хубаво нещо написано, което ще е хубаво. Пет комисии, които пет комисии, знаете ги – ток, вода и т.н. Аз Ви предлагам, за да спрете тези говорилни между нас, като мен ме изключвате, създайте три комисии – газ, топло и ел. Вие няма да

откривате Америка, защото във ВиК е изключително регламентирано експерти към Комисията, които минават на специална проверка. Преди Вас по повод на една моя приказка, която Вие не изпълнихте, вземете, казвам, и направете анализ на всичко, което заварвате. Там има една цяла поредица как трябва да обедините експертите към Вас. Къде са тези експерти, излязоха ли, не излязоха ли, не е важно. През цялото време, обаче, мен не ме цитирайте в тази графа. Тези експерти и тази комисия вземете ги създайте, за да се намали това приказване. Мен ще ме изключите от всякакви комисии.

Всички наредби, те са около 6-7 броя разработени, и понеже вече много близък ставам с някои Ваши хора, гледам Харитонова и другите, не искам да критикувам кой как се е подписал, но такава бомба Ви хвърли Закона не енергетиката с Постановлението 54 от 2012 г. да правите Вие наредбите. Г-н Иванов, Вие сте били дълго време в политиката и управлението. Там има един принцип. В Министерски съвет има една комисия, която Комисия като излезе някакво постановление, те го поглеждат – как са текстовете, как са това, завеждат. Вие си ги пишете както си искате. Може ли такава нещо? И за това Винаров спомена, че някои работи вървят малко янлъш.

И сега завършвам с последните думи. Проблемът с инвестициите, които не ги засягат, и всичко карате норма на възвръщаемост на капитала, заглобват енергетиката, разсипват я.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Новев. Само едно нещо ще Ви кажа. Като говорите за трите комисии, комисиите се създават от българския Парламент, а не от нас.

Ч. Янев – гражданин:

ЧЕЗ е осъден. Въз основа на това решение, за съжаление не от български съд, ще заведе дело България за отнемане на лиценза на ЧЕЗ.

Г. Христов – Гражданско движение ДНЕС:

Цените по принцип във всеки сектор са концентриран израз на състоянието на този сектор. Ние, от Граждански движение ДНЕС, от 2007 г. следим много точно всички изменения в електроснабдителния сектор, всичко се анализира. Ето едни концентриран израз на движението на цените оттогава досега. Повече от 100% увеличение. От какво идва това нещо, особено след 2007 г.? Това идва от волунтаризма в ценообразуването в този сектор и не само в него. Затова ние тази Наредба я обсъдихме много подробно. Трябва да Ви кажем, че не я приемаме изцяло, от първата до последната буква, защото тя внася повече бюрокрация, отколкото смислени неща. Тук е пълно с принципи, с фактори, с недоказани показатели, данни (както каза колегата) от подобни организации, външни фактори, чужд опи и т.н. Трябва да Ви кажем, че има два фактора, които много сериозно влияят върху ценообразуването и на тях трябва да се обърне много сериозно внимание. Ценообразуването в отрасъла се подчинява на противоречието между базата и надстройката в този отрасъл. Във всеки отрасъл има база и надстройка. Ако погледнем базата – ВЕЦ-овете, ТЕЦ-овете, Козлодуй, фотоволтаичните централи и т.н., ще видим, че те всички работят сравнително стабилно. Там проблеми няма с изключение на някои места, като да кажем сега ТЕЦ-овете предстоят 2018 г. да се преглежда дали трябва да останат някои или не, защото е планирано около 1 700 MW да бъдат изключени. За фотоволтаичните, че те работят само през деня, когато има слънчева радиация и трябва да има фактор, който след това да ги покрива, и пр. Обаче големият проблем е в надстройката. Моля да забележите, че надстройката в България се състои от почти девет-десет стъпална схема: Министерство на енергетиката, БЕХ, НЕК ЕАД, ЕСО ЕАД, ЕРП-та, разни търговци, производители, потребители и накрая КЕВР. Какво правят всичките

тези в тази огромна схема? Тази Наредба сега отразява точно в много отношения взаимоотношенията между тези тук, които могат само да черпят, но не и да дават на потребителя. Затова България, като извод, е на първо място по енергийна бедност в Европа. И тази енергийна бедност не се отнася само за гражданите. Тя се отнася за детските градини, за училищата, за болниците, за университетите и т.н. Нас ни канят на много места да видим някои неща. Например Пирогов. 120 хил. лв. на месец е топлоснабдяването. Военната болница ни извикаха също да анализираме някои работи и там гледаме реактивна енергия – огромна цифра. Аз се обаждам на един там в ЧЕЗ. Питам го, той с назидателен глас не ми обяснява, а ме пита: Вие колко прахосмукачки имате? Аз, понеже не знам, казвам – 60. Еми тогава, какво искаш? Интересно как тая реактивна енергия ползват прахосмукачките. Точно тук в това нещо нормативната уредба е укорима. Затова ние тази Наредба не я приемаме. В регулацията на ценообразуването трябва да Ви кажем, че ние много пъти сме поставяли въпроса, че тя не е на нормална база. Първият пример това е възприетите методи. Например. Що за метод е нормата на възвръщаемост на капитала? Нормата на възвръщаемост на капитала има отношение само към ликвидността, изчисляване ликвидността на капитала. Откъде накъде един регулаторен орган ще се намесва в дружествата да им изчислява обръщаемост на капитала, да им прави сметка за инвестициите и т.н.? Това са дружества, те да си берат грижата и да се управляват в това отношение. Затова ние сме против тези методи. Ние сме за единствено признатия в света метод, това е калкулативният метод. Ние искаме да видим като се тръгне от централите, от производителите и се стигне до крайния клиент, точно по кои структурни показатели на калкулацията се стига до тази цена.

Другото, което е укоримото, това са надбавките. Кой измисли това нещо? Ние знаем горе-долу кой го измисли, обаче това насилие върху потребителите с тези надбавки трябва най-после да се прекрати. Те са девет надбавки, от които едни са технологични, другите са волунтаристични. Откъде един потребител в България има отношение към .. и трябва да плаща шуротиите на политиката в енергийния сектор? Кой решава сега тези въпроси с ТЕЦ Марица и ТЕЦ Марица 3? Защо трябва да плаща потребителят? Защо трябва да плаща за едни други неща там, за т.н. ефективно производство и прочие? Тези неща не са за потребителите. Има си БЕХ, ще се направи един фонд, само че Делян Добрев го деформира от това, което ние го предложихме, защото там ние в България имаме и търговия с емисии, имаме курсови разлики, имаме плюсове, минуси в дейността на предприятията. Откъде накъде потребителите ще плащат такива шуротии? Затова ние искаме еднокомпонентна цена. Еднокомпонентна. Цена, която се изчислява от производителя до потребителя и той може да разбере какво плаща. Още повече че сега имаме и нерегулиран пазар.

Няма да говоря за деформациите. Ние ще си дадем нашето становище, обаче аз не знам защо, и това ми е възложено да попитам, защо КЕВР, след като 2014 г. съгласувано между двете структури, между Движението и ръководството на КЕВР, дадохме становище пред Европейската комисия за т.н. неразрешена държавна помощ. Защо този въпрос се прикри и повече не се движи? Докога ще плащаме за тези централи? Ние всички даваме не само държавна помощ, даваме и лична. И аз давам помощ за тях, за да безчинстват. Затова дайте най-после да видим какво става с отношенията с ЕК по този въпрос.

Накрая, нашето предложение, ние имаме около 20 предложения, а пък колко са ни бележките, бедна Ви е фантазията, а за в бъдеще пак го казвам: Вие взимате наши становища и не ни отговаряте. Отговорете ни един път да видим какви са Ви аргументите срещу нашите становища. Аз Ви казвам, че ние не сме случайни в това Движение. Мога да Ви кажа хора, за които ще се стъписате от техния авторитет. Затова

искам, предлагаме, Комисията да насрочи отделни заседания за срещи с гражданските организации, на които заседания да разглеждаме състоянието на електроснабдителния сектор и на топлофикационния сектор. Да ги разгледаме детайлно и най-после да се прекрати това прехвърляне на обвинения, отговорности и т.н.

В. Игнатов – „Гранитоид“ АД:

Ще внесем писмено становище.

И. Петков – управител на етажна собственост:

Също писмено становище ще внесе.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря на всички, които взеха участие на днешното обсъждане. Разчитам да си представите писмените становища, предложения и забележки към работната група.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри в 10:55 ч. общественото обсъждане, като напомни за 14-дневния срок, в който могат да се представят в Комисията предложения по разглеждания проект на Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия.

На 15.03.2017 г. ще се проведе закритото заседание за приемане на Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-3/13.02.2017 г.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(Р. Осман)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА